

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 90. — ŠTEV. 90.

NEW YORK, TUESDAY, APRIL 17, 1923. — TOREK, 17. APRILA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

BONAR LAW BAJE NE BO ODSTOPIL

KAJZER IN KRONPRINC STA VERSKO-BLAZNA

Rekel je, da so brez podlage vsa poročila, da zahteva njegovo zdravstveno stanje njegovo resignacijo.

London, Anglija, 15. aprila. — V oficijeljem ugovoru, ki je bilo izdano v njegovem uradu, se glasi, da nima ministrski predsednik Bonar Law nobenega namena resignirati, kljub številnim poročilom šodilnih londonskih listov, da bo vsak trenutek odstopil vsled slabega zdravja. Prijetljivi ministrskega predsednika se celo izjavili, da upa Bonar Law ostati v uradu še najmanj 12 mesecev.

Ko je prevzel ministrsko predsedništvo, je rekel Bonar Law, da mogoče ne bo mogel dolgo čaka ostati v uradu radi svojega slabega zdravja, a v zadnjem času ni bilo opaziti nobenega znaka, da bi došel do konca svojih sil.

V slučaju, da bi resigniral, je jasno, da bo zahtevala skrajna skupina Tories mesto ministrskega predsednika za Stanley Baldwin, sedanjega finančnega ministra, posebno če bo predložil davčni proračun in program, ki bo ugajal volilem.

Brez dvoma se vrše številne važne stvari za kulisami konservativne stranke. Priznava se, da je vlada zelo slaba in tudi dejela kot tako se zaveda tega dejstva. Da se jo ojači, bi bilo treba pritegniti také može kot so Austen Chamberlain, Sir Evans, Sir Robert Horne in lord Birkenhead. — Ti konservativeri pa niso posebno pripravljeni sprejeti kako mesto v kabinetu Bonar Lawa, edinole rade, da ojačajo vlado, ki se je v zadnjem času tako diskreditirala.

Gotovo je, da Chamberlain ne bo hotel sprejeti mesta v kabine tu, razen na temelju pogojev, kateri bi stavil sam.

Politični položaj je vsled tega skrajno zapleten in napet.

V NEMČIJI BODO ODPRAVILI ODKRIVANJE.

Berlin, Nemčija, 16. aprila. — Sedaj, ko je odpravljena v Nemčijo.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OKEMIJU

so potem naše banke izvršujejo naslednje, hitro in po zasekih
časih:

Jugoslavija:

Naspoljila na sodnje posle in izplačuje "Kr. poštni čakovski urad in Jadranika banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš na hitro izplačilo najugodnejše.

100 Din. ..	\$ 1.30 ..	K 400
200 Din. ..	\$ 2.40 ..	K 800
500 Din. ..	\$ 5.55 ..	K 2,000
1000 Din. ..	\$ 11.00 ..	K 4,000
2000 Din. ..	\$ 21.80 ..	K 8,000
5000 Din. ..	\$ 54.00 ..	K 20,000

Italija in zasedeno osmije:

Naspoljila na sodnje posle in izplačuje "Jadranika Banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 3.00
100 lir	\$ 5.70
300 lir	\$ 16.20
500 lir	\$ 26.50
1000 lir	\$ 52.00

Za pošiljanje, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvanajst lir dovoljujemo po možnosti že posredni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menjajo se večkrat in nepriskovanja; iz tega razloga nam ni mogoče podati nastanek cene vnaprej. Računamo po eni onemogu dane, ko nam dospe poslan denar in roke.

Glede izplačil v ameriških dinarjih glejte posredni oglas v tem članku.

Dinar nam je poslat najbolje po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SABER STATE BANK

New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranika Banka.

(Advertisement)

POZORIŠČE GROZNEGA ZLOČINA.

Slika nam kaže prostor na Staten Islandu, kjer so našli truplje dveh žensk. Obe sta imeli prerezani vrat. Trideset korakov proč so dobili okrvavljen nož. Oblasti so dognale, da je prva Mrs. Irene Blazino, katero vidite na desni, druga pa Jessie MacMahon. Uvedena je bila najstrožja preiskava, toda o morilu kljub temu še nimajo nobenega sledu.

FAŠISTOVSKE SLAVE BO HITRO KONEC

Vatikan, kojega vpliv se je zadnji čas zelo povečal, noče podpirati Mussolinija. — Najbrže bo moral preklicati ultimatum, ki ga je poslal klerikalnim članom kabineta. — Papež mu je zadal najhujši udarec. — Laški politiki se bliža kriza.

Rim, Italija, 16. aprila. — Izdajalski ministrski predsednik Benito Mussolini je pozval vse fašiste, naj bodo pripravljeni na nadaljnjo bitko, ker mu preti kabinetna kriza. Ta kriza bo najbrže odpravila vso njegovo oblast.

Klerikalna stranka je zapustila njegovo vlado, in ker mu ni prišel na pomoč Vatikan, to je stranka papeža, je nennenja, da mora obuditi bojni duh fašistov. Tako se je izrazil na nekem zborovanju v Milanu.

"Naše legije morajo biti moralno in materialno uspešne," je rekel. "Pripravljene morajo biti vsak trenutek, da se odzovejo pozivu za neiprosno nadaljevanje fašistovske revolucije."

Njegov minister Bianchi je bil še bolj radikalni. Ko so ga vprašali, kaj bodo dosegli štirje člani kabineta, ki nasprotujejo Mussolinijevi politiki, je izjavil Bianchi: "Fašistovski pohod proti Rimu je bil le pričetek fašistovskega gibanja, katero je treba na vsak način zaključiti. Česar nismo zaključili sedaj, bomo storili brez obotavljanja danes, ne zastranega, ker je moč v naših rokah, pač pa iz prepričanja, da bi zmaga protifašistovskih pristašev povzročila v deželi zmedo ter jo dovedla do pogina."

"Le ena skrajna protifašistovska stranka bi mogla zmagati v naši deželi. To je komunistična stranka. Volitne reforme je treba na vsak način izvesti, če potreba, celo s kraljevinom dekretom. Če bodo klerikalni člani kabineta odstopili, bo ministrska kriza rešena tekom ene ure. Če bo zboru naši nasprotovali vlad, bomo zbornico razpuštili".

Mussolini je izjavil, da bo razbil opozicijo, ki se je polagoma stvorila proti njemu in ki ogroža sedaj njegov režim.

Vsled tega je pozval štiri klerikalne člane svojega kabineta, naj pridejo v torek k njemu ter mu povедo, če so zadovoljni s fašisti.

V nasprotnem slučaju, bodo morali odstopiti.

Razvoj današnjega dne pa je povzročil nadaljnje zapletljajce, ki bodo najbrže onemogočili zadnjo Mussolinijevu potezo.

Vatikan je namreč odobril rezolucije, sprejete na klerikalnem shodu v Turinu in to je bil nepričakovani udarec, kajti Mussolini je upal na podporo klerikalev, ker so jim izkazali dosti dobrota.

Vlado Mussolinija nadalje ogroža socialistični kongres, ki bo otvoren v Milanu. Poglavitni predmet tega kongresa je, če naj se socialisti končno združijo s komunisti.

V slučaju, da bi se v resnici združili, bi sklenili komunisti in socialisti dogovor s klerikalcem, in skupna sila vseh treh strank bi brez dvoma lahko strmoglavila Mussolinija.

Vspriče teh razvojev bo ministarski predsednik moral opustiti ultimatum, katerega je poslal klerikalnim članom svojega kabineta.

Berlin, Nemčija, 15. aprila. — Pred državnim sodiščem v Lipkem je bil obsojen na 100,000 mark globe pariški poročevalci Labour, ker ni imel v redu svojega potnega lista.

POINCAREJEVI NAZORI GLEDE RUHRA

Poincare je izjavil, da bo ostala francoska armada v Ruhru, dokler Nemčija ne plača, da pa ne bo skušala zadati okraja. — Okupacija je baje dokaz, da bi Berlin lahko dobavil premog. — "Francija ni imperialistična."

Dunkirk, Francija, 15. aprila. — Francija je v Ruhru, da si izvojuje mir, je rekel ministrski predsednik Poincare danes, ob prilikli posvečenja spomenika za 1500 vojakov iz Dunkirk, ki so padli v svetovni vojni.

"Nemčija bo zmanjčakala na en sam trenutek slavosti z naše strani," je nadaljeval. "Francija bo dokončala to, kar je pričela, — dokončala ustajajo. Francija bo stala trdno do konca. Če bi ne bila šla Francija v Ruhru ter dala Nemčiji moratorij, katerega je slednja zahtevala, brez zadostnih jamstev, bi bil konec tega zavlačevanja ta, da bi postala Nemčija izzivalna ter odklonila vsako plačilo. Do tega nas bi neizogibno dovedla slabost."

"Francija drži sedaj svojo roko na ozemlju, katero je Bonar Law tako primerno imenoval "veliko dovodno krovno žilo" Nemčije. Mi nočemo nikogar zadaviti. Naš edini cilj je, da dobimo plačilo in da rešimo same sebe finančnega poloma."

Poincare je nanovo izjavil, da je vladu trdno sklenjena ostati z Belgijo v Porurju, dokler ne bo Nemčija plačala ter nam dala jamstva, katerih nam dosedaj ni hotela dati.

Ta jamstva — je nadaljeval, držimo sedaj trdno v rokah. Ne bomo jih izpustili v zamenzo za druga. Umaknili se bomo iz zasedenega ozemlja le v razmerju kot bomo dobivali odpaciila.

Francija je živelata z eno samo mislio, da namreč zmagava v vojni in sedaj je naša dolžnost izvojevati mir. Prisegli smo svojim mrtvim, da ne bomo izgubili svoje zmag, katero smo kupili tako dragi in pred tem spomenikom, katerega ste postavili tem mrtvim, zopet obnavljamo — svoje slovenske prigore.

— Tri leta strpljivosti z Nemčijo so rodila le razočaranja. Sedaj pa je okupacija Porurja pokazala, da bi Nemčija lahko plačila. Operacije v Porurju so prepicale Francijo, da bi lahko Nemčija brez težko zadostila obveznostim glede dobave premoga. — Ker lahko izhaja sedaj Nemčija brez ruhrskega premoga, je za nas dokaz, da bi nam lahko plačevala v inozemski valuti, ker izdaja sedaj velike svote v inozemstvu.

Končno pa je Francija razkrinala in razpršila vojaške organizacije, katerih je Nemčija skrivala, posebno v Gornji Šleziji, pod nedolžnim imenom varnostne policije. Obdolžitve, da je Francija imperialistična, je označil Poincare kot otročje, bedaste in naravnost blazne. Rekel je, da bo Francija dovršila svoje delo. — Završili ga bomo potrežljivo in bo mogoče novo popraviti opustošena ozemlja in postaviti Francijo zopet na noge.

Sedanja naloga Francije v Porurju je potrebna in pri izvajevanju te naloge bo ostala Francija prav tako trdna kot je bila dosedaj, brez nasilja in provokacij, — kot je izvedel Rdeči Kriz. V gotovih delih Grške so že sedaj ustavnovljene kopališča za neštevilne begunce, ki so privreli na Grško iz Male Azije in Tracie.

Zdravniki dežele pripravljajo v splošnem uveljavljanje takih sanitarnih postav.

— Sedanja naloga Francije je potrebna in pri izvajevanju te naloge bo ostala Francija prav tako trdna kot je bila dosedaj, brez nasilja in provokacij, — kot je izvedel Rdeči Kriz. — To regulacije — je rekel Kurskij, — se ticejo postavno — vseh državljanov in vseh verskih družb brez vsake izjemne. Kurskij je dostavil, da so doble vse krajne oblasti navodila, naj vedno dovoljujejo prostost verouzpostevanja in da naj skrbti tudi za to, da ne bodo žaljeni verska čustva.

To stališče napram cerkvi, — je nadaljeval Kurskij, — je očitno srečenje, da vse pravice so vrednovane in zagotovljene. — Ministrski predsednik je javno priznal misijo Loucheurja v Angliji ter govoril o njem kot o odličnem zastopniku Francije, ki di zadnja obravnavna.

JUGOSLOVANSKO MINISTRSTVO ODSTOPILO.

Belgrad, Jugoslavija, 16. aprila. — Jugoslovanski kabinet, s predsednikom Pašičem na čelu, je odstopil.

Ministrstvo ni moglo sprejeti pogovor, ki so jih stavili hrvaški republikanski voditelji glede revizije uставa.

Zasedanje parlamenta bo odgovreno za nedoločen čas.

Sestavo novega kabineta bo kralj najbrže Pašiću poveril.

RAZVELJAVLJENJE POGODEB

Washington, D. C., 16. aprila. — Uradno je bilo objavljeno, da je bila razveljavljena pogoda, katero je sklenil ameriški državni tajnik Lansing z japonskim poslancem Isiijem.

ZNAČILNA IZJAVA ADMIRALA SIMBA.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by
Slovenia Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKORA, President

LOUIS GENERIC, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Office:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčno ne predstavlja.
Cenik brez poštnine in osebnosti ne je pridobljivo. Denar nad ne tempravno posiljanje po Money Order. Pri spremembah kraja naravnika, prosimo, da se v tudi prejšnje navede naslov, da hitreje najdete novozivalca."GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878PRINTED IN U.S.A.
TRADES LABEL COMPANY
NEW YORK CITY

POSLEDICE SLABE POSTAVE

Prejšnji teden je newyorški poslanec Cuvillier javno obtožil newyorškega policijskega komisarja Eurichta, da je butlegar, oziroma, da je z butlegarji v zvezi.

Vedno bolj se vresničuje stari rek: Slabo ne more ničesar dobrega roditi.

Morda je prohibicijska postava komu kaj koristila, toda njeni blagoslavi so v primeri s škodo, ki jo povzroča, malenkostni.

Z uveljavljenjem prohibicijske postave je bil zadan američki industriji velikanski udarec. Na stotisoč ljudi je izgubilo delo.

Prohibicija je pa rodila celo armado kršilcev postave, butlegarjev, tihotapev, prodajalev in kupcev opojnih pijač, katere spravi želja po velikih dobičkih na zločinsko pot.

To po potrdili razni zdravniki, sodniki in politiki. Vodstva raznih sanatorijev izjavljajo, da se število alkoholikov ni zmanjšalo, pač pa nasprotuo, celo zvečalo se je.

Oblasti kažejo vedno manj volje, da bi strogo izvajale postavo.

Poslanec Cuvillier je vrzel novo bakljo v te zapletene razmere. Zaenkrat se še ne ve, kakšne posledice bodo imele njegove odolžitve.

Vse oblasti izjavljajo, da je treba ugotoviti, če se obolžitve resnične ali ne, ter v slučaju, da so resnične, strogo kaznovati vse krive.

Newyorški župan je že odredil preiskavo, časopisi povzvajo državne pravdnine, naj posežejo vmes.

Pa naj bo stvar taka ali taka, eno je gotovo: novi skandal, ki ogroža New York, je nadaljni blagoslov prohibicije.

Nadaljnja obbolžitev je dvignjena proti newyorškim okrajnim sodnikom. Pred sodiščem se je moralno zagovarjati par tisoč kršilcev postave, pa so bili skoraj vsi oproščeni.

Zakaj oblasti strogo kaznujejo kršice drugih postav, dokončno gledajo skozi prste pri kršenju prohibicijske postave?

Če je postava, naj se jo izvede.

Če so pa posledice izvedbe slabše kot so bile pred sprejetjem postave, naj se jo prekliče.

Narod bi ne smel imeti postave, ki mu je v škodo, ne pa v korist.

Dopis.

Algier, Afrika, 29. marca, rešiti posadko "Giulije". Bilo je Kakor vam gotovo znano, od 37 mož na krovu ponesrečene lajadrali smo radi raznih neprilik. Ker je bilo visoko valovje in namesto v soboto 17. marca še le se je bilo batiti, da bi se resilna v nedeljo 18. ob deseti uri iz New Yorka ter dospeli v pondeljek 19. gla sta se samo do okoli 100 jardopoldne v Boston, Mass., kjer so bili približati. Mornarji "Giulije" ni preostalo drugega kakor skočiti v vodo. Naša dva čolna ob barki raztreščila, zamenjali pa so obkoliši našo barko domačini v malih colnih ter prodajali sadje. V enem čolnu je imel mladi človek lepe ženske žepne rute, ptiče kletke in ptice na prodaj, a ni uaredil niti "business".

Sedaj ideam v Algier in na suho. Prihodnji kaj iz Jugoslavije, kamor pridevo 4. ali 5. aprila.

S srčnim pozdravom na vse, osobito pa članom in članicam "Slave".

Vaš

Jože Remš.

Borba za albanski petrolej.

V Rimu se izdeluje načrt, ki bo predložen albanski vladi glede pridobivanja petroleja na albanskem ozemlju. Albanski vladi je stavila ponudbe tudi Anglija, a je podoba, da bodo Italijani izpodričili Angležem in tako sami izkoričali albanske petrolejske velice. Borba med angleški in italijanskimi interesenti se nadaljuje.

Nova šola za gluhenemu deco.

Dosedaj so gluhenemu deco iz Bosne in Hercegovine poslali v zavod za gluheneme v Zagrebu. Ministrstvo za socialno politiko je sedaj ustrezno prvič sarajevega začetnika dece, da se v Reljevu ustanovi zavod za gluhenemu deco.

Pokrajinske uprave za Bosno in

Hercegovino je gledale ustanoviti tega zavoda: že učenila vse potrebno ter v ta namen inučevala dve kvalifikaciji: učitelji in učiteljice.

Ko so "Giulije" učiteli, kateri je ustavljal, je kapitan E. Zar, kateri je imel seveda v prvi vrsti varnost svojih potnikov v mislih, naš brod, spustil dva resilna čolna v morje ter ukazal moštvo: — bilo je 20 prostovoljev, — da skušajo jutrišnjem učitelji.

Med rešenimi bil je tudi moj prijatelj I. oficir Trevisan, kateri mi je pravil, da ga je, ko je skočil bos v morje, morski volk segelkal po podplati, kar mu pa seveda nisem vrjel.

V četrtek 22. smo prejeli radio-

gram od barki "West Lake", ka-

ter je ostala pri ponosrečeni

"Giuliji", da se je ta ob štirih

je 20 prostovoljev, — da skušajo jutrišnjem učitelji.

Kolekti, katera je bila takoj za prizadete mornarje napravljena, je znašala \$1215.00.

Od tega denarja dobi voda utopljenega mornarja \$405.00. Prostovoljev v resilnih čolnih \$205. Rešeni mornarji \$605.00. Skupaj \$1215.00.

Naši potniki so sedaj vsi zdravi, boljšalo jih je od začetka nekaj na "made de mer" in dati so morali Neptunu svoj tribut. Obiskujejo pridno kantino ter se toljajo s tem, da bo doma gotovo še kaj prihranov in mesenih klobas ostalo, četudi ne bomo o veliki noči tam.

Da ostanem kreposten in da ne padem v skupinjave, odredil me je moj prijatelj Chief Steward Mlaker k mizi, kjer sedijo štiri dame. Najmlajša je stara 58 let. So pravje "Globe trotters" in poznajo vsak kotiček sveta od norveških fjordov do egiptovskih piramid. Zbrati moram vse ostanke svoje geografske vede skupaj, če hočem injim mnogo govoriti. Povedale s mi takoj, da so članice C. T. U. (Christian Temperance Union) toda, da so "fond of glass of good wine". (Tako se govorji, punee, jaz tudi, misil si je Jože). Povabilo so me prvi večer, ko smo šli iz Boston, na steklenico "chianti". Kot gentleman sem se takoj revanziral in jih povabil na "laerimae Christi" (rosso). Ta ponos in užitek ni bil drag, ker stane steklenica samo 70c. Uverjam sem, da bi pretežna večina mojih prijateljev radevolje plačala v New Yorku eno za tako zlahko kapljico.

Ena teh potnici iz Kansas City, Mo., mi je povedala, da je njen mož episkopski škof, a jaz sem ji priznal, da sem katolik — umiramontan. (Hm. hm. Op. stave.) Posledica temu, da sem v taki dražbi je, da se ga ne morem nikoli nasratiti, da ne snem nobenost, kjer pogledati, temveč vse lepo in "cartano" z nožičem in viličem obrati. Rajše bi imel Nacetega samega pri mizi.

Na brodu imamo — oficijelno 13 norcev in sicer 10 Italijanov, kateri bodo v Neapelju in izkralci, 2 Jugoslovana. Ljubljana, katera bosta izročena oblastim v Dubrovniku in 1 Bolgar, kateri bo peljan v Sofijo. So vsi zaprti, v oskrbi jih ima Bolgar Ivan Dimitrov, uradnik State Hospitala, Central Islip, N. Y.

V nedeljo 25. je umrl neki Grk. Ker smo prišli ter da dan ravno v Ponto Del Gado, lepo mestec na otoku San Miguel Azores, smo oddali truplo ondotnim oblastim in sicer v čoln pristaniškega zdravnika. Od potnikov ni smeli nihče na suho radi visokega valovja, pač pa so obkoliši našo barko domačini v malih colnih ter prodajali sadje. Marsikak rojak prosi sedaj Booga, da bi viinska trta v aprilu rodi.

Stara resnica je namreč, da ni nobena posoda na svetu tako hrito prazna kot sod.

Kaj ne, dragi rojaki, da bi vas najbolj razveselilo, če bi nekega dne opazili na prvi strani "Glas Naroda" debelo ozanilo:

"Zanaprej ne bomo objavljali nobenih poročil o Ruhru okraju, o turški politiki, lausannski konferenci, nemškem državnem zboru, irskih ustaših, washingtonskih debach, mehiških nemirih itd."

Pa mora in mora biti. — Zakaj — nihče ne ve.

Ali ste že kedaj razmišljali, zakaj so na rokovu moške suknje trije knofi.

Nihče ne ve. Ampak morajo biti.

Spomladanska moda zahteva: vitke, suhe, visoke ženske.

Pečljari hrepene po majhnih, mladih in okroglih.

Okusi so različni.

Ko bodo (če bodo kdaj) postavljali Kristanu spomenik, naj vkleščijo vanj besede:

"Od milijondarskega revolucionarja

"do priseljeniškega komisarja — kakšen

"šrbunk!"

Peter Zgaga

Iz Nemčije poročajo, da se bivšemu prestolonasledniku Viljemu pamet meša.

Tistem, ki mu jo meša, menda ni treba delati overtime.

Mussoliniju se majte predsednički stolec.

Edino sredstvo je, da bi ga kam z verigo prikovali. Njega in njegove tovariše.

V neki ameriški jetnišnici sedi človek, ki je bil pred leti obsojen zastran groznega zločina na dosmrtno ječo. Te dni so mu pa sporočili, da je umrl njegov soščnik, ki mu je zapustil miljon dolarjev.

Prihodnji razvoji v tej zadevi bodo naslednji:

Pojavil se bo ugleden avokat, ki bo rekel, da se mu jetnik ne združno zdrav ter predlagal, naj ga preisce ugleden zdravnik.

Ugleden zdravnik bo jetnika preiskal ter izjavil, da je slaboven.

Ugleden sodnik bo odredil, naj se jetnika za poskušnjo izpusti iz zapora.

Ugledna javnost bo pozabila na njegovo preteklost ter ga sprejela v svojo sredo.

Medtem se bo zaposljeni miljon zmanjšal na stotisoč dolarjev, toda s stotimi tisoči se že da živeti, če ni človek preveč potaten.

Najtežje je pozabit prvo ljubico, če človek druge ne dobi.

Bojak je naročil pri našem upravniku "Kuharsko knjigo".

Po preteklu enega tedna jo je dobilo upravnštvo nazaj s pribombo:

"Tisto, kar pišete v bukvah, zna moja žena. Jaz bi rad take bukve za šnops".

Marsikak rojak prosi sedaj Booga, da bi viinska trta v aprilu rodi.

Stara resnica je namreč, da ni nobena posoda na svetu tako hrito prazna kot sod.

Kaj ne, dragi rojaki, da bi vas najbolj razveselilo, če bi nekega dne opazili na prvi strani "Glas Naroda" debelo ozanilo:

"Zanaprej ne bomo objavljali nobenih poročil o Ruhru okraju, o turški politiki, lausannski konferenci, nemškem državnem zboru, irskih ustaših, washingtonskih debach, mehiških nemirih itd."

Pa mora in mora biti. — Zakaj — nihče ne ve.

Ali ste že kedaj razmišljali, zakaj so na rokovu moške suknje trije knofi.

Nihče ne ve. Ampak morajo biti.

Roparski umor pri Zagrebu.

Pri Sv. Klari je bil izvršen roparski umor, 70letno starčko Ursulino Bukovac, tankajočega gostilničarja, so našli mrtvo v njeni spalnici. Ropar je z dverišča prekopal zid ter se splazil v gostilniške prostore in v spalinice. Ugotovljeno je, da je ropalnik starčki zamašil

Preobrat v zidarski stroki.

Kakor poročajo zagrebski listi, je profesor Peroš v Zagrebu iznadel nov način zidanja, po katerem je mogoče postaviti hišo

z dve dnevne hrane.

Veliko jih je med nami, ki ne uživajo dovolj mleka.

Ni bi bilo dobro če bi uporabila v našem domu vsak dan vesko poročilo o hrani.

Mi vemo, da je to res kajti mleko, ki ne moge tako velik del našega življenja, preizvirati hrano.

Inačiči mleka, kateri je mleko, ki ne uživajo dovolj mleka.

Naši morate spoznati resnico ugočajov.

Vsa prva hrana je bila mleko. Brez mleka ni moža.

Vsi morate učiniti, da uživajete mleko.

Naši morati učiniti, da uživajete mleko.

Premogovniki v Združenih državah.

Jugoslovanski oddelek F. L. S. objavlja kako zanimivo poročilo o ameriških premogovnikih. — Pennsylvanijska proizvaja več premoga kot katerakoli druga država. — Antracitni premogovniki v severovzhodni Pennsylvaniji. — Tri petine premogarjev obstoji iz tujerodev. — Angleži, Irce, Škoti in Nemci so nadomestili Poljaki, Italijani in Jugoslovani.

Premogovna polja Združenih držav so največja na svetu; površina, pod katero se nahajajo naslage premoga, pokriva 340 tisoč kvadratnih milj, ki bi približno odgovarjalo skupni površini Italije, Jugoslavije in Romunije. — Vse vrste premoga so zastopane, od šote pa do antracita. Premog se nahaja v 29 državah v zadostni količini za večje trgovske sruhe in v sedmih drugih državah v omejenih količinah.

Najbolj važna premogovna pokrajina je pogorje, ki se od severa do juga razteza paralelno z atlantsko obalo, takozvane Appalachian Mountains; ta premogovnišča se torej raztezajo od severne Pennsylvanije preko držav Ohio, Maryland, West Virginia, vzhodnega dela države Kentucky, države Tennessee in Georgia ter na jug do države Alabama. — Pennsylvanija proizvaja več premoga kot katerakoli druga država, skoraj stiri deset odstotkov vsega bituminoznega in nič manj kot čez 99 odstotkov vsega antracitnega premoga v vseh Združenih državah. Za Pennsylvanijo izkopava največ premoga država W. Virginia, naureč devet in pol od sto od vsega bituminoznega premoga Združenih držav.

Antracitni premogovniki se nahajajo v severovzhodni Pennsylvaniji. Drugje se antracit ali trd premog nahaja le v neznatnih količinah v Alaski, Coloradi in New Mexico. Antracit je najboljši premog za hišno rabo, ker je prost prahu in sij in gori toliko dolje kot drugi premog. Koliko časa bodo še izkopavali antracit Sedaj se prideleju približno osmedeset milijonov ton antracita na leto, in ako bo produkcija nadaljevala v sedanjem razmerju, bo zadost antracita še za dobo 60 do mogoče 100 let.

Bituminozni ali mehki premog sestoji iz raznih vrst premoga; nekatere vrste so primerne za koksi, druge za plinarne, druge zopet za kurivo lokomotivam; izkopava se tam tudi semibituminozni premog, to je oni mehki premog, ki se z ozirom na velik odstotek ogljika najbolj približuje antracitu.

Druga skupina premogovnikov je v tako znanem notranjih premogovnih pokrajini, ki vsebuje državo Illinois, tretjo največjo premogovno državo, in države Indiana, Michigan, zapadni Kentucky, Iowa, Missouri, Kansas, Arkansas, Oklahoma in Texas.

Kakovost premoga v tej skupini je na sploh slabša kot ona v Appalachianskem pogorju, razen premoga v državah Arkansas, Oklahoma in Texas. Izkopava pa se ta premog v preečnji količini in se rabi za kurivo in tovarne v mestih ob reki Mississippi in ob velikih jezerih. Ta premogovna polja so prispevala k razmahu takih industrijskih središč kot so Chicago, St. Louis in Kansas City.

Premogovnišča na Rocky Mountains so tako daleč v notranjosti dežele, da tam izkopani premog ne bi mogel tekovati s premogom na vzhodu in zapadu. Ta premogovnišča se raztezajo od južnega dela Montane, čez Wyoming, Utah, Colorado in New Mexico. — Država Wyoming je po naravnem bogastvu na premogu bržkone druga država v Uniji; prva v tem pogledu je North Dakota. Premog v dražavi Wyoming je raznovrsten, od manjvrednega rjavega premoga do bituminoznega, dočim je v North Dakoti sam rjav premog.

Premogovna polja ob pacifični obali pa so v državi Washington, v Oregonu in Californiji je le malo premoga. Važnost tega premoga obstoja v tem, da je bližu morja.

Koliko je premoga v Alaski, ni še danes znano.

Premogove naslage v severni veliki planjavi se raztezajo po obrežju Dakotah in po delih držav Mon-

Zanimivosti iz narave.

Kako nastajajo in izginjajo otoki. Vsakih sto ali dvesto let se pojavi nad moroko gladino kak nov otok. — Taki pojavi so jaka pogost v Sredozemskem in Tihem morju. — Preiskave učenjakov in znanstvenikov.

Brzjavka iz Pariza prinaša sedaj vest, da je v bližini Indokine vsed vulkanike erupcije nastal nov otok, ki ima v premeru približno 400 metrov ter se dviga 35 metrov nad morsko površino. — Novi otok je oddaljen približno 60 milj od kopne zemlje.

Premog se v Združenih državah izkopava na sploh ob veliko bolj ugodnih okoljinah, kot v Evropi, razen kar se tiče antracita. Premogovniki ne segajo navadno preglobko pod zemljo, naslage v večini bituminoznih premogovnikov tečejo ravno, in se plasti, ki niso vsaj dva in pol čevlja debele, redkodaj obdelujejo. Tudi v ameriških premogovnikih najti manj pokalnega plina kot v evropskih, razen v antracitnih premogovnikih. Ugodnejše razmere dovoljujejo obsežno rabo premogovniških strojev in električne podzemeljske prevažanje.

Od skupnega števila premogov, ki obstajajo morda več kot tri petine iz tujerodev. V desetletju 1880 — 1890 so obdelovali naše premogovnike tukaj rojeni Amerikanec, Angleži, Irce, Škoti, Velši in Nemci, ki so bili navadno izurjeni premogarji, še predno so se priselili v Ameriko. Od leta 1890 pa so se naravnosti nadomestili Slovaki, Madjari, Poljaki, Italijski, Hrvati, Slovenci, Srbi, Rusi, Ukrajinci itd. Prvotni premogarji so zapustili premogovna polja v Pensylvaniji in se izselili na zadnjih desetletjih baje večkrat izginili. V resnici pa še vedno skačejo po njem koze, kar je na tem otoku že redil Robinson Cruzoe.

Toda vrnimo se k problemu novih otokov. V Sredozemskem morju se je spomladi leta 1864. vrnil znamenit dogodek. Sredi morja so se pojavila morska tla ter se v kratkem času dvignila nad morsko gladino. Rojstni kraj otoka je bila točka med Sicilijo in afriškim obrežjem. Tam se je neudoma pojavil otok. Na otoku Malti je živila tradicija, ki je sporočala, da se je tam že v prejšnjih časih nahajjal podoben otok. Predzgodovina novega otoka je naslednja: Poveljnički sicilijanske jadrnice "Santo Gustavo", Francesco Trefiletti, ki je dne 6. julija 1831., zapustil Malto in bil na potu v Palermo, je opazil na morski površini čudovit pojav; opoldne se je dvignila v zrak velika množina vode. Pogumno je plaval proti nenavadnemu pojavu. Ko se je približal na daljavo ene angleške milje, je zaslišal grom podobno grmenje. Temen vodni curenec je švignil kakih 80 čevljev visoko v zrak ter padel potem znoti v morje. Na istem mestu se je pojavil oblak dima. Ta pojav se je ponavljal v kratkem razdobju. Stresljaj vode se je čutil tudi na ladji. Na površini morja so kmalu uveljavili kak načrt, kako izbeniti se tega prebitka.

Obžalovanja vredno je, — pravi v članku, — da je prirastek največji v najbolj revnih in najmanj koristnih slojih prebivalstva, — ker znaša približno le 14 odstotkov v Hamstead, rezidenčnem okraju, dočim znaša dvajset na tisoč v Shoreditch. To znači, da se hitro množi prebivalstvo industrijskih središč kot so Chicago, St. Louis in Kansas City.

Cox trdi, da je sedanja porazdelitev prebivalstva v Angliji nesmetna, ker je osmedeset odstotkov prebivalcev v mestih in dvajset odstotkov na deželi. — On pravi, da bi moral biti cilj deželi zmanjšati prebivalstvo industrijskih središč, ker je na severu Sicilije ob Liparskih otokih, kjer se nahaja ognjenik Stromboli, velika vulkanska pokrajina, katere fundamenti sestojijo iz lave in vulkanske žlindre. Vulkanski izbruhi ustvarjajo tamkaj otroke, ki ipa po preteklu dajajo ali kraje dobre zopinge.

Leta 1864., pa je postajalo moje na onem kraju zopet nemirno. Rodil se je zopet otok, ki pa je malu izginil spet pod vodo. V posljalni tega čudovitega pojava se priponimajo, da je na severu Sicilije ob Liparskih otokih, kjer se nahaja ognjenik Stromboli, velika vulkanska pokrajina, katere fundamenti sestojijo iz lave in vulkanske žlindre. Vulkanski izbruhi ustvarjajo tamkaj otroke, ki ipa po preteklu dajajo ali kraje dobre zopinge.

Ceskoslovaška vlada je poslala 56 železničarskih otrok na zdravljenje na Lapan pri Dubrovniku, kjer ustavljajo otroški sanatorij.

Češkoslovaška vlada je poslala 56 železničarskih otrok na zdravljenje na Lapan pri Dubrovniku, kjer ustavljajo otroški sanatorij.

Veliki koraka z malim brez božnimi.

Srednji se drži oddaleč.

HELMAR

IZBIRA JAVNOSTI

V HELMAR TURŠKIH cigareh so milijoni spoznali užitek kaje čistega turškega tobaka v cigaretah.

Javnost danes spoznava razloček med turškim tobakom ter navadnim tobakom, in navrno, da ji bolj ugaja kaja turškega.

20 HELMAR stane malo več kot 20 navadnih cigaret, z vsako HELMAR imate pa nekajkrati več užitka.

HELMAR so v lepenkastih škatljah, kar jih ščiti pred lomljanjem in krušenjem. Navadne cigarete so v zaviju.

ZAPOMNITE SI ŠKAT- LJO IN IME.

Izdelovalci prvo-
vrestnih turških in
češkoslovaških cigare-
ret na svetu.

BOXES OF 10 or 20

Nekoliko o premogu v Jugoslaviji.

Leta 1921. se je izkopalo v Jugoslaviji 2,949,106 ton premoga. Od tega je dala Slovenija 1 miljon 272 tisoč 973 ton, to je 43% celokupne jugoslovanske produkcije. Bosna 915,531 ton ali 31% celokupne proizvodnje, severna Srbija 401,472 ton, to je 13%, in naposled Hrvatska s Slavonijo, ki je dala 539,130 ton ali 12%. Pri tem pa niso všečte one množine premoga, ki jih je dala Dalmacija, ki pa so prav malenkostne; tudi minimalna proizvodnja južne Srbije ni vseča v postopev.

Nastane še interesantno vprašanje: Kako dolgo bo trajale naše premogovne rezerve? Sedaj posrahimo v Jugoslaviji vse doma napokon premog 2,949,100 ton plus 438,000 ton, ki jih dobivamo iz Pečuja na Madžarskem in iz Bolgarske; na leto porabimo tedaj 3 milijone 387 tisoč 106 ton. Ako bi pa naprej porabili vsako leto le toliko premoga, bi nam zadostovalo naše domače zaloge za preko 1200 let. Toda z rastoto industrijskega rasta pri nas tudi potrebu premoga. V industrijskih državah znača potrešnja premoga na osebo letno 2 in pol do 5 ton. Ako vzamemo za nas na račun zmoreno stopnjo industrijskega rasta po 2 in pol tone na osebo vsakoletno, tedaj bi trajale naše rezerve za slabih 150 let.

Mogoče, da se odkrijeta v nekaterih naših predelih, osredito na jugu, še novi skladki premoga, v veliki meri pa nam tega ni pričakovati. Gledati bomo morali tedaj na izrabo vodnih sil, ki jih imamo k sreči v izobilju, in na našem gozdom bomo morali posvečati čim večjo pozornost. ("Jutro,"

To je sen, ki so v njem vse stvarjali, velika, toda v pravilno luči razkrojene in mečljajo. Naši postavimo, "Kdo jih primerja, šel jih bom zbrane v tebi" in s tem s premogovnimi rezervami na prebudim in bom odrešen.

Čuden roman ruskega be- gunca.

Ko so pošli družini ruskega begunca vsi viri je dospela rešitev iz Moskve. — Izkopane zaklade mu je prinesel češkoslovaški kurir. — Sedaj je Čeblokov vreden pol drugi milijon dinarjev.

Pred dvema letoma je dospel preko Carigrada na begu pred boljševiki tudi Sergej Jegorovič Čeblokov v Beograd. Pobegnil je iz Moskve kjer je bil bogat veletržec in veleugleden mož. Žejn sta pribegali žena in hčerka. Nasili so se v kočici v Smiljanici ulici. Denar, kolikor so ga rešili, so kmalu potrošili. Nato se je začela beda, polna poniževanja, skrbi in tuge. A Čeblokov je bil človek in pol, cel mož junak. — Najprej je prodajal vse, kar jim je bilo neobhodno potrebno. Često sta jaka žena in hčerka, ko sta se moralni ločiti od kožuhov in drugega. Nato je iskal Čeblokov zasluga poskušal to in ono tr se je lotil celo težkega telesnega dela. Nekdanji bogati in ugledni veletržec je postal težak. Sprejemal je nizka dela, ker vse je hotel prestati za svojo obitelj, samo da bi ne bilo treba beračiti. A končno je omagal. Pred dvema mesecema je zbolel in obležal. Ženski sta obupovali sprost.

V hipu najstrašnejše bede je dobita gospa Lidija povabilo, naj se zgledi pri ministru notranjih del. Težko je šla, saj jo je bilo sram siromašne oblike. A tam so ji izročili velik zavoj. V zavodu je bilo denarja in dragih kamenov, v vrednosti nad pol drugi milijon dinarjev.

Prijatelj je v Moskvi na dvojnicu nekdanje veletrgovine Čeblokov izkopal ondi zakopane imetje. Vse skupaj je zavil, prevezal, započatil in izročil diplomskemu kurirju češkoslovaške republike. Kurir je pošteno prinesel vse domov: povsod so iskali Čeblokova in naposled izvedeli da živi v Beogradu. Takoj so postali zavoj za njim, in jugoslovski ministrstvo je izvedelo potom policije za stanovanje ruskega begunca.

Zavoj je dospel v najbolj kritičnem trenotku. Junaška in poslosna ruska obitelj je malone poginjala. Ko je dospela gospa Lidija demov in povedala, kaj priča, so se oče, mati in hčer objekti pričeli prepevati rusko počitno pesem. Sosedje so strmeljali. Iz stanovanja, ki je bilo doslej malo kakovosten, sta doneli naenkrat smeh in petje. Potem pa je pritekla gospa Lidija, k sosedom in jih povabilila na večerjo. Berač je postal hipomilijonar. In veselili so se pozno v noč.

Češkoslovaško poslanstvo v Beogradu

Obi svojo lastno palačo, ki bo zidana v ulici kralja Aleksandra, ki bi znala delati čudež, bodisi svetnično, bodisi čaravnico. Poklicala je imenovano deklico, ki bi tako odzvala in živila z njem v palači. Kmalu so se razsvirili glasovi, da je deklica razbila neko čašo na stotino kosov in jo potem zopet sestavila. Glasovi so prodri do velikega inkvizitorja v Koelnu, ki je poklical na odgovor in potem v imenu cerkve jo javno prekole.

Dalje se pripoveduje, da se je deklica sponzala s plemičem Robertom Armoazom, se zaljubila in se z njim poročila, nakar je odšla v Metz. Iz zakona sta se rodila dva otroka: eden moških in ženskega spola. Takrat so častniki mesta Orleanska priredili na čast osvoboditvi mesta banket in poklicali tudi Devico Orleansko. Na banketu so ji izročili kot osvoboditelju mesta zlato škatlico. Stroški banketa in škatljice so dobri še zdaj v mestnih računih. Kmalu nato pa je ona napravila korak, ki je imel zanjo usoden posledice. Hotel je posetiti Pariz, toda oblasti so se preplašile, da ne bi vznemirila narod, nakar so jo arretirale in obsodile, da je moralata stati na mramornati plošči zunaj palače, kjer jo je svet zasmehoval kot lažnijo Devico Orleansko.

To so poslednji podatki o njej. Od tega trenutka dalje ni več nobene vesti o nadaljnem življenju deklice.

Dragocen beneški kolje ukrazen.

Neznan uzmivoj je ukradel Ani Divjak, bančni uradnici, stanovanji na Bregu stev. 20 v Ljubljani, iz stanovanja dragocen beneški kolje z velikimi vrednostmi in belimi kamni, prstan z diamantom in srebrno toaletno gledalico na srebrni verižici. Ukradene dragocenosti so bile vredne 50—60 tisoč krov.

Nova razkritja o Devici Orleanski.

Pojavil se je zgodovinar, ki zatrjuje, da device Orleanske niso sežgali, ampak so vrgli v ogenj mesto nje lutko. — Slučaj izvanredne podobnosti. — Devica Orleanska na banketu.

Da je bila junaska francoska devojka, Jeanne d' Arc, znana pod imenom devica Orleanska, v resnici sežgana, se smatra kot neoporečno zgodovinsko dejstvo. — Kljub temu zatrjuje sedaj neki moderni zgodovinar, da ona ni bila sežgana, ampak mesto nje samo neka lutka. Koliko je na tem resnici, ne bomo razmotrili. Vsekakor je pripovedka tako interesantna, da zasluži pozornost. Evo, kaj priv:

Pet let po smrti Jeanne d' Arc se je pojavila v Metzu mlada dekle, ki je izjavila, da se piše Jeanne d' Arc. Mnogi so jo osebno videli,

